

אור שלום

מרכז גורני ללימוד פנימי הגורם והמסירה
לאורו של האדמו"ר מקומאנא י"ט אהר"ר שלום ספרין זצוק"ל

דוא"ל - <mailto:info@ohrshalom.net>

<http://www.ohrshalom.net>

"נר ה' נשמת אדם" – העלון מוקדש לעילוי נשמות

רוחמה בת מרדכי	מוניה מיכאל בן יוסף	אלישע פרוחה בת ניסים	מזל טוב בת אליהו	ברטה בת צבי
מיכאל בן יוסף	רוני בן דניאל	מרים בת ישראל	בסיה בת איסק	אנה בת דב ברוך
רגינה בת דוד	יגר שרה בת מנדל	כהן מוזלי בת שלמן	רחל בת יעקב	יגאל בן אברהם [אלברט]
אילנה פרח בת עבדי	לוי אסתר בת יהודה	משה בן סעדיה	שרה בת אברהם דניאל	וולף בן יעקב

העלון מוקדש לעילוי נשמת הרבנית אשת כ"ק האדמו"ר מרת גולדה לאה ספרין ע"ה נלב"ע כ"ז חשוון תשס"ה

כ"ז חשוון תשס"ז - פרשת חיי שרה - שנה שנייה
 עלון מספר - 118 - הד"ג - חברון - 16:19 - מוצ"ש - חברון - 17:18 - העורך - צחור נ.

מאורות הפרשה – הויכוח הפנימי לעילוי נשמת אסתר בת נפתלי ז"ל

מי שעובר מפרשת השבוע שעבר לפרשת השבוע הזה רואה מעבר חד מאוד; יש הבדל כמעט תהומי בין שתי הפרשיות. פרשת וירא מלאה במאורעות מסעירים, יש שם דברים שבוודאי היו החדשות של העולם דאז: מלחמת אברהם בארבעת המלכים, זה צריך להיות עניין בינלאומי, ובודאי כתבו על המלחמה בכל לוחות החרס של העולם, הפיכת סדום, שגם כן הייתה מאורע מסעיר מאוד.

ויש עוד מאורע חשוב בעולם הפנימי - מעשה העקידה, שהוא בוודאי ענין גדול מאוד. בפרשה שזורים מלאכים ועניינים עליונים, וכל הפרשה היא בעצם רצף של מאורעות. היא מתרחשת במישור של מתח אדיר, כל הזמן יש שם מתח, עליות וירידות גדולות. למשל, כל העניין של סדום הוא עניין של מהות, למן השאלה עד כמה הקב"ה מתערב בעולם, עד לידיעה שיש מקום שאמור להיעקר כולו מן השורש; ההבטחה שלא יהיה עוד מבול היא לא הבטחה שהקב"ה לא יתערב עוד בתוך המציאות, ואפילו עד לעקירת דבר מן השורש. הפרשה של השבוע הזה, כמעט בניגוד, היא פרשה מאוד שקטה. במה היא עוסקת?

יש לנו את קבורת שרה במערת המכפלה, יש את השידוך בין יצחק לרבקה, ובסוף הפרשה מופיע איך אברהם אבינו גומר את חייו. בניגוד לפרשה הקודמת, שכל מאורע שם הוא מאוד יוצא דופן, מאורעות שאינם מתרחשים בכל יום, בפרשתנו יש דברים שלמעשה יכולים להיות בכל דור ודור. אלה סיפורים שבכל יום, שאילולא היה מדובר באבות האומה, לא היו כותבים עליהם בעיתון, ולפעמים אפילו לא מספרים על זה לשכנים.

כבר דברו על כך, שיהודי צריך לחיות עם הזמן, לחיות עם מה שאומרת לו פרשת השבוע. בדרך הטבע, כולנו חיים בתוך הזמן; ישנם מאורעות שונים, ואנחנו חיים כל הזמן בתוך המערכת של הזמן. אלא שיש זמנים פנימיים וזמנים חיצוניים. זמן חיצוני הוא זמן שאנחנו נופלים אליו - נופלים לתוך מערכת שאיננו קשורים אליה, ובתוך המערכת הזו אני יכול להיסחף אף על פי שזו לא המערכת שלי, כמו שיש יהודים שנמצאים כאן וחיים על פי שיעון ניו-יורק; יש אדם שחי לא לפי השיעון שלו. יש אנשים שחיים תמיד עם הזמן החיצוני, והמערכת הזו של הזמן בולעת אותם, אנשים שלא יכולים שלא לשמוע חדשות אפילו פעם אחת, אנשים שאם לא ראו את עיתון הבוקר מרגישים מחסור. כל זה בא מפני שאדם חי כל הזמן עם המאורעות החיצוניים.

לעומת זאת, כמו שיש לכל אדם לוח עצמי שאינו תלוי במאורעות החיים - העליות והירידות של האדם הפרטי, יש לנו גם לוח כללי השייך לכל עם ישראל, יש לנו מעין מעגל של ההיסטוריה מאדם הראשון עד מות משה רבינו, וזה מעגל שכולל את כל מה שמשמעותי לגבינו בחיים היהודים. זאת אומרת, שכל מה שאנחנו עושים, גם בתור עם וגם בתור יחידים, הוא רק וריאציה של הנושא.

אנחנו חיים במעגל אחד, והוא מחולק לאורך השנה, הוא מהלך החיים הכולל - מנקודת החיים הראשונה ועד המוות, וגם בתוך החיים הפרטיים, בכל יום, אנו עוברים את המהלך הזה. לא לחנם אמרו, שצריך להזכיר יציאת מצרים בכל יום ויום, כיוון שיש מעגל שלא חווים אותו רק פעם אחת בשנה, אלא בכל יום. זו נראית גם הסיבה שמזכירים יציאת מצרים בקידוש של שבת, כיוון שגם בתוך השבת יש בחינה של גאולה.

במובן מסוים, יש לנו שתי סדרות של חיים, וחלק מההבדל שבין זמן קיץ לזמן חורף עומד גם כן בעניין הזה. יש ימים שמתרחשים בהם מאורעות; למעשה, כל הקיץ שלנו רצוף מאורעות מפסח והלאה, בייחוד בזמננו. בחורף, גם אם נלקט את כל האירועים המיוחדים, את חנוכה ופורים ואפילו נוסף את ט"ו בשבט באמצע (אם הולכים לנטוע עצים), אין שום דבר מיוחד שקורה בתוך המציאות; בחורי ישיבה יושבים ולומדים, ואין אפילו חופש כמו שצריך. זהו בעצם ההבדל בין הסדרים, ולמעשה, אלה שני אופנים בהם חיים יהודים. יש אופן אחד שכל כולו הולך בעליות וירידות, ויש אופן שני, הליכה בשקט ובשלחה - בלי מאורעות.

אצל כל אדם יש מין ויכוח פנימי מה הוא היה רוצה - ללכת בסערה או ללכת בשקט ובשלוה. יש צד, גם מבחינת חיי הנפש, כשיש תחושה שלא קורה שום דבר, אני מרגיש באופן הכי פשוט שמשעמם לי. לאידך גיסא, בהתחלת פרשת וישב "ביקש יעקב לישוב בשלוה", הוא לא רצה מאורעות, הוא לא רצה דברים דרמטיים, ולא דברים רומנטיים ואחרים, הוא רצה לשבת בשקט; כמה? שלשים, ארבעים, חמישים שנה לא יקרה שום דבר רע. אבל, אומרים על זה (אגב, יש מחלוקת אם הקב"ה אומר את זה או השטן): "לא דיין לצדיקים שהם רוצים לישוב בשלוה בעולם הבא - הם רוצים שלווה גם בעולם הזה!?!". אלה שני צדדים, וקורה לפעמים, שדווקא אלה שנמצאים בשקט מחפשים קצת חיי מתח, ואלה שיושבים במתח מחפשים שקט ושלוה.

מאורות המידות – "עבודת ה' כנגד הטבע"

מעלת האדם שעובד את ה' בדברים שהם נגד טבעו נאמר בפרשתנו "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה". ובמדרש (ב"ר נח, א) דורש על "ויהיו חיי שרה" הדא הוא דכתיב "יודע ד' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה" (תהלים לז, יח) - כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימים וכו'. יש לפרש דהייח קשה לו למדרש מה שמסיים הפסוק בסוף "שני חיי שרה" שהוא נראה כמיותר, וברשי"י כתב על "שני חיי שרה" - "כולן שווין לטובה".

ויש לומר דהנה בימי נעוריו של אדם, האדם בטבעו הוא אז זריז, ואז עיקר המלחמה היא ב"סור מרע". שלפי רתיחות הדם שיש לו אז לאדם, מתגבר עליו היצר הרע לעשות רע ח"ו וצריך לערוך מלחמה לעמוד נגד היצר. אבל שלא יהיה עצל מלעשות מצות אינו צריך כל כך להלחם באשר שטבעו מסייעו להיות זריז.

אבל כשהאדם נעשה זקן אזי הוא להיפך שכבר נח ושקט רתיחות דמו. ואינו צריך להלחם כל כך בענייני "סור מרע", אבל לעניין "ועשה טוב" הוא להיפך שבימי הזקנה נעשה האדם בטבעו עצל והוא מתעצל מלקיים המצות, וצריך האדם להתגבר על היצר שמונעו מלעשות מצוות.

וכן להיפך לעניין קיבול שכר, בימי נעוריו של אדם מגיע לו שכר גדול עבור מה שהוא מקיים "סור מרע" יותר ממה שמגיע לו בעד מה שהוא קיים "עשה טוב" ד"לפום צערא אגרא". ובימי זקנותו אין מגיע לו שכר גדול כל כך בעד מה שהוא מקיים "סור מרע", אבל מגיע לו שכר יותר גדול בעד מה שהוא מקיים "עשה טוב" ונמצא ששנותיו של אדם אינם תמימים כל כך.

אבל הצדיקים וכן שרה אמנו ע"ה היו ימיה ושנותיה כולן שווין לטובה. היינו דבימי נעוריה הייתה נשמרת מן החטאים והעבירות והייתה מקיימת "סור מרע" כמו בימי הזקנה, וכן בימי הזקנה הייתה זריזה וקלה לקיים המצות ולהיות "עשה טוב" כמו שנוהג נער צעיר, ונמצא שהיו כולן שווין לטובה.

וזה היא כוונת רשי"י ז"ל במה שאמר "כולן שווין לטובה" שבשביל זה כפל הפסוק בסוף לומר "שני חיי שרה" להורות שכולן היו שווין לטובה בכל עניינים. וזה שדורש במדרש עליה: יודע ה' ימי תמימים שכשם שהן תמימים כך שנותיהם תמימים בת ק' כבת כ' וכו', להורות על כך.

מאורות הדרש - "ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכתה"

על הפסוק "ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכתה ויקם אברהם מעל פני מתו". נאמר במדרש, "מלמד שהיה רואה מלאך המוות מתריס כנגדו". בספר "מקור ברוך" מבאר את דברי המדרש בהקדם קושיית המפרשים דכתיב "ויבא אברהם לספוד לשרה" ולא מצינו שהספידה דהרי כתוב מיד "ויקם אברהם מעל פני מתו", והעניין הוא דידוע דאדם מת מטמא, ולכאורה למה יטמא, והרי הוא נעשה חפשי מן המצות.

ברם, באמת אין המת עצמו מטמא אלא אותם הנוגעים בו והעומדים סביבו ורואים מידת הדין שפגעה באדם זה, ושואלים קושיות על השי"ת למה מת אדם כזה, ומחשבה זו מטמאת. וכן איתא בשם המגיד ממזריטש זיע"א, א"ע"פ (שמות ג') "ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלוקים". והנה ידוע "שהסנה בוער באש" מרמז גלגלות המר ולצרות ישראל, ולכן "ויסתר משה פניו" - הסתיר פניו "כי ירא מהביט אל האלוקים שלא יהיה לו קושיות על השי"ת. וכן מצינו אצל הגר וישמעאל "ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחווי קשת כי אמרה אל אראה במות הילד" (בראשית כא) - התרחקה ממנו כדי שלא יהיה לה קושיות על מידת הדין שפגעה בו.

ובזה יתפרש גם כן מה שמצינו בפרשת פרה אדומה, במדרש "אמר הקב"ה חקה חקקתי גזירה גזרתי ואין לך רשות להרהר אחריה", המפורשים מדייקים שהרי ישנו הטעם של ר' משה הדרשן. ועל פי הנ"ל יובן, דהטומאה היא מסיבת הקושיות המחשבה כנ"ל, וזאת הגזירה והחוקה שאין לך רשות "להרהר" אחריה, במחשבה כזו אסור להרהר. וזה פירוש "ויקם אברהם לספוד לשרה", ומפרש המדרש

"שהיה רואה מלאך המוות מתריס כנגדו" - היצה"ר הוא מלאך המוות רצה להכניס בקרבו קושיות על השי"ת, באומרו הנה עתה הגיע הזמן לרוות נחת מבנך יצחק, שהיה קדוש עליון וירא שמים גדול כל כך עד שהסכים לעקוד את עצמו לכבוד השי"ת, ובא לפרק האיש מקדש ובתוך כך נלקחה אמו שפגעה בה מידת הדין ומתה, ולכן פחד אברהם אבינו ע"ה ברוב צדקתו - להספידה, כדי שלא ייפול לרשת הס"א, ויקם אברהם מעל פני מתו" - חגר עוז בנפשו וקם מיד מבלי להספידה כלל, כי חוקה היא ואין לך רשות להרהר אחריה כנ"ל.

מאורות הזוהר – "תחיית המתים"

מדוע קברי ישראל מטמאים וקברי הגויים אינם מטמאים תא חזי אתמר וכו': בוא וראה, הרי למדנו, שכל המתים שבארץ ישראל יקומו לתחיה בתחלה. כי הקב"ה יעיר עליהם רוח, ויקים אותם. עליהם כתוב "יחיו מתים" אלו הם שבארץ ישראל. "נבלתי יקומי", אלו הם שבארצות אחרות, שלא כתוב בהם תחיה אלא קימה, כי רוח החיים אינו שורה, אלא בארץ הקודש של ישראל, ומשום זה כתוב רק בהם "יחיו מתים". ואלו שמחוץ לארץ יהיה נברא הגוף שלהם, ויקומו לתחיה גוף בלא רוח, ואחר כך יתגלגלו תחת עפר הארץ, עד שיגיעו לארץ ישראל, ושם יקבלו הנשמה, ולא ברשות אחר, בשביל שיתקיימו בעולם כראוי.

ר' אלעזר ור' ייסא וכו': ר"א ור"י, היו יושבים לילה אחד ועוסקים בתורה. אמר ר' אלעזר, בוא וראה, בשעה שעתיד הקב"ה להחיות המתים, כל אלו הנשמות שיתעוררו לפניו, תהיינה עומדות כולן לפניו צורות צורות, באותה הצורה ממש שהיו בעולם הזה ויוריד אותן הקב"ה אל הגופים שלהם, ויקרא אותן בשמות, כמו שאתה אומר, "לכלם בשם יקרא". וכל נשמה תכנס למקומה בגוף, ויקומו לתחיה בעולם כראוי, ואז יהיה העולם שלם.

ועל אותו זמן כתוב "וחרפת עמו יסיר" וגו', מהו וחרפת עמו יסיר, זהו יצר הרע, שיסיר מן העולם, המחשיך פניהם של הבריות ושולט בהם. אמר ר' יוסי וכו': אר"י, הרי אנו רואים, כל זמן שהאדם נמצא ברוח זה, אינו טמא, יצא נשמתו ממנו, הוא טמא, ובקש לידע הטעם. אמר לו ודאי כן הוא, וכן למדנו, כי היצר הרע ההוא, כשנוטל רוחו של אדם, (כי הוא יצה"ר והוא מלאך המות), מטמא אותו, ונשאר אחריו הגוף טמא. כי עם כח הזוהמא של עץ הדעת נוטל נשמתו של אדם, וזוהמא הזו, הוא שורש כל הטומאה, ועמים האחרים עובדי עבודת כוכבים ומזלות, הוא להיפך, כשהם בחיים הם טמאים, כי מצד הטומאה נמשכות להם נשמותיהם, וכשגופם נתרקן מן טומאה ההוא, דהיינו שמתים והנשמה יוצאת מהם, נשאר הגוף בלי שום טומאה. וע"כ אינם מטמאים. והיינו כמ"ש ר"ש "קברי עכו"ם אינם מטמאים באהל".

בגין כך מאן וכו': משום זה, מי שנתדבק באשה, מעמים אחרים עובדי עבודת כו"ם, הוא נטמא, והבן הנולד לו ממנה, מקבל עליו רוח הטומאה. ואם תאמר, הלא מצד אביו בא מישראל ולמה יקבל עליו רוח הטומאה. דהא וכו': בוא וראה, כי בתחלת נטמא אביו, בשעה שנתדבק באשה ההיא הטמאה, וכיון שהאב נטמא באשה ההיא שהיא טמאה, מכל שכן שהבן הנולד ממנה, יקבל עליו רוח הטומאה, ולא עוד, אלא שעבר על התורה, שכתוב, "כי לא תשתחוה לאל אחר, כי ה' קנא שמו", דהיינו שהוא מקנא על ברית ההוא, שלא יחלל אותו באשה מעמים אחרים.

אמר ר' אלעזר ת"ח: אר"א, בוא וראה, כי למדנו, מכיון שידע אברהם חכמה רצה להפרד מכל העמים האחרים, ולא להתדבק בהם, וע"כ כתוב, "ואשביעך בה' אלקי השמים ואלקי הארץ אשר לא תקח אשה וגו'. מבנות הכנעני", ודאי הוא, שהוא סוד, כמ"ש א, "ובעל בת אל נכר, אשר אנכי יושב בקרב", אנכי הוא בדיוק, כתוב כאן אשר אנכי וכתוב שם "אנכי עשיתי ארץ" מה שם אנכי הוא השכינה, אף כאן אנכי הוא השכינה, כי הייתה בגלות. וכל זה, השביע אותך, כדי שלא להיטמא בהם

מאורות היכל הברכה –

כתב הסבא קדישא מהרי"א צוק"ל [בראשית, כ"ג, וז"ל: "ותמת" בסוד לבוש הנשמות אלו-ה, אל"ף למ"ד וי"ו ה"י, אל"ף למ"ד וא"ו ה"א, אל"ף למ"ד ו"ו ה"ה, - ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון - מבואר במדרש דא ק"ש, ומבואר בזוהר קרית ארבע הבורא דארבע שמעון - אה"ה הו"ה אדנ"י בסוד יחודא עלאה ויחודא תתאה ומספר "ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון" במספר "שמע ישראל הו"ה אלהינו הו"ה אחד- הו"ה אה"ה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הו"ה אדנ"י - במכוון, שכך מתים הצדיקים בייחוד זה.

מאורות הסיפור החסידי – הגאון רבי רפאל הכהן מהמבורג זצ"ל

הגאון רבי רפאל נולד בכ"ד חשוון בשנת תפ"ג, היה תלמידו של בעל ה"שאגת אריה", ובהיותו כבן י"ט שנים כיהן כרב במינסק. כיהן כרב בעירות מספר, וסיפור מרתק היה בעת שהוכתר כרבה של המבורג, שבאמצע מעמד קבלת הפנים לרב החדש, נכנסה אשה וזעקה כי היא אשה אלמנה ורוצה היא לתבוע את ראש הקהל לדין תורה, נענה הרב ואמר "אם העניין דחוף כל כך, הרי אפשר כעת לקרוא לראש הקהל ולקיים בו במקום דין תורה". "כן", השיבה האשה "אך כאן בדיוק מתחילה הבעיה שלי. ראש הקהל אינו מוכן לבוא

ולהופיע לדין". הרב הצעיר סימן לשמש שיקרא מיד לראש הקהל, שמשום מה לא השתתף בטקס ההכתרה. השמש עשה עצמו כמי שלא מבין. הרי מדובר בראש הקהל התקיף! מי יודע איזו שערורייה עלולה לפרוץ.

אולם הרב גער בו: "וכי לא שמעת את דברי? גש וקרא לראש הקהל! השמש חוזר לאחר דקות מספר ואמר לרב: "כבוד רבנו וכי לא ידעתי מה שאמרתי? ראש הקהל גער בי על עצם חוצפתי. הוא קם והטיח דברים קשים ברב: "וכי אין הרב יודע את מקומו?! אמר. "כיצד מעז עלם צעיר לשלוח ולקרוא לי לדין תורה?! נגד מי? נגד איזו אשה פשוטה מהמון העם? הזכר נא לרבנו החדש, את העובדה שאני הוא הראשון שחתמתי על כתב רבנותו". הרב לא איבד את עשתונותו, ושלח שוב את השמש ששב ואמר כי הלה זרקו מביתו. הרב לא נרתע וציווה על השמש להודיע לו ברורות: "אם לא ישמע למרא דאתרא ולא יופיע מיד לבית הדין אגזור עליו חרם חמור". והנה להפתעת הכל שב הפעם השמש בלויית ראש הקהל, שזרח כולו מאושר ושמחה ולעיני כל הקהל שנאסף לטכס ההכתרה הכריז בקול רם: "מזל טוב לרבה החדש של המבורג! מזל טוב!"

התברר שרצה לבדוק אם לא טעו בבחירת אדם כה צעיר לנהל קהילה כהמבורג. אולי יחשוש מנכבדי הקהל ולא יהיה תקיף דיו במקום שצריך להיות תקיף. על כן ביים את הסיפור של דין תורה כדי לבחון את תגובת הרב. בס"ד הצליחה העצה והרב הוכיח את תקיפותו, את מנהיגותו. [נפטר בכ"ו חשוון תקס"ד בהותירו אחריו ברכה את ספריו ש"ת 'ושב הכהן' ו'תורת יקותיאל']

מאורות לילדים ונוער – רבי ישראל סלנטר זצ"ל

הסחת הדעת מהדאגות ממעט בדבורו היה רבי ישראל סלנטר, נדיר היה לשמוע אותו משוחח בדברי חולין. שיחותיו היו אך ורק בנושאי תורה או מוסר, ובכך שימש מופת לתלמידיו. "כוח הדיבור" - אמר רבי ישראל - "ניתן במתנה לאדם, ועליו להשתמש בו אך ורק למטרות נשגבות ונעלות". פעם אחת שינה רבי ישראל ממנהגו. אחד מתלמידיו שחלף לידו, שמע אותו משוחח עם אדם אחד בנושאים שאינם נושאי לימוד או מוסר.

התפלא התלמיד עד מאוד, וביותר גברה פליאתו, כאשר הכיר בפני רבי ישראל, כאילו נעימה עליו השיחה, וכאילו הוא מתאמץ לעורר גם את איש שיחו ליהנות מהדיבורים. הבין התלמיד, שודאי יש לרבו טעם ומטרה בשיחה זו. הוא המתין לשעת כושר, בה יוכל לשאול את רבו לפשר הדבר. ובינתיים ממשיך רבי ישראל לגלגל בשיחת חולין זו, וכלל אינו ממהר, הוא כלל אינו אף לחזור לתלמודו. מפעם לפעם בוחן היה רבי ישראל את פני האיש שממולו לראות האם גם הוא נהנה, כאשר אך ראה את פניו עצובות או מודאגות, היה רבי ישראל מגביר את שטף שיחתו. לבסוף, לאחר מספר שעות, נפרדו השניים זה מזה בשמחה ובחביבות, כאשר רבי ישראל מאחל לו ברכות נאמנות. התלמיד - אשר עמד מרחוק, והתבונן במתרחש - היה מאמין ותמה: מאמין ברבו, ואינו מהרהר אחריו.

בודאי - אומר הוא ללבו - לא היו אלו דברי חולין סתם; ותמה ומצפה היה להבין את פשר הדברים. מתוך רצון להבין פנה התלמיד אל רבו הנערץ ושאלו אודות השיחה, שהייתה לו עם אותו האיש. רבי ישראל שמח על השאלה. הוא מצא גם הפעם הזדמנות ללמד את תלמידו פרק בהלכות חסד. הוא כלל לא הקפיד על שאלת התלמיד. הוא ידע והכיר באותו תלמיד, שכל כוונתו היא אך ורק ללמוד ממנו אורחות חיים, וכי שאלתו אינה נובעת מסקרנות בעלמא. "האיש הזה" - הסביר רבי ישראל - "שבור היה עד מאוד. צרות רבות תכפו ובאו עליו בזו אחר זו, ונפשו הייתה מרה עליו ביותר.

אז עשיתי חשבון עם עצמי: לשלם את חובותיו של האיש, הרי איני יכול; גם את שאר צרותיו ובעיותיו איני יכול לפתור, ואם כן איפוא - חשבתי לעצמי - הבה אשמח את לבו, אשוחח עמו בעניינים שונים מדברי העולם, ובכך אגמול עמו חסד. בעקבות שיחה שכזו הצלחתי להסיח את דעתו מדאגותיו הרבות, בהן הוא שקוע". "במקרים אלה" - סיים רבי ישראל - "אין טעם לשוחח עם האדם בענייני יראה ומוסר, כי אז בנוסף לדאגותיו הגשמיות עלולות להיתוסף לו גם דאגות רוחניות, ובנקל עלול הוא להתייאש לגמרי, חס ושלום". מובא ב"מעשי רבותינו - אהבת חסד"

החידה השבועית -

- א. מנין למדים שמודים על בשורה טובה?
- ב. מה נלמד מהמילים "רק את בני"?
- ג. "ככה יעשה איוב" זה לשון עבר או לשון עתיד?
- ד. מנין שמודים על בשורה טובה?

השולח נתן אשור אבי המדע "אור שלום" קריב ארכי ג.ב. 88 מיקוד 90100

השפור השבועי המקיים בכל יום מלישי כבית גב"צ מקלט בניני 400 בשעה 20:30 הציבור מלימן